

У сучасних умовах функціонування податкової системи України пріоритетним способом здійснення податкової контролю є податкові перевірки. Реалізуючи комбінацію камеральних, документальних та фактичних перевірок, фіскальні органи забезпечують мобілізацію податкових платежів до бюджетів усіх рівнів та сприяють розширенню бази оподаткування.

Разом із тим, в організації податкових перевірок, методах їх здійснення, внутрішній та зовнішній координації проводжують мати істотні недоліки. Незважаючи на те, що в умовах ризикоорієнтованих технологій виїзними перевірками охоплюється незначна доля платників, продовжують мати місце факти проведення малорезультативних та нерезультативних перевірок, не в повній мірі використовуються можливості сучасних інформаційних технологій в частині здійснення цілеспрямованого та випадкового відбору об'єктів для перевірок, не налагоджено тісного ділового співробітництва із фіскальними службами держав-сусідів.

З метою подальшого удосконалення податкових перевірок, підвищення їх ефективності, вважаємо за необхідне: 1) удосконалити форми і методи організації і проведення податкових перевірок, змістивши акценти в організації контрольно-перевірочної роботи у сторону камерального контролю, що дозволить оперативно виявляти можливі відхилення в оподаткуванні при значно менших ресурсах на проведення контрольних заходів. Організацію камерального контролю як основного інструменту податкового адміністрування, доцільно орієнтувати не тільки на оцінку дотримання податкового законодавства, але й на виявлення ризиків можливих порушень, про які сигналізують відхилення податкових зобов'язань конкретного платника податків від середньостатистичних показників, невідповідність рівня сплачуваних податків і характеру діяльності економічного суб'єкта, порушення методики і правил формування податкової звітності; 2) поліпшити матеріально - технічне та кадрове забезпечення податкових органів; 3) посилити інформаційно-роз'яснювальну роботу з платниками податків, спрямовану на підвищення податкової культури платників податків.

Окреслені напрями модернізації податкового контролю дозволять підвищити його ефективність та сприятимуть регулярному наповненню централізованих державних фондів грошових ресурсів за рахунок податкових платежів, що адмініструються фіскальними органами.

Дмитро Паращук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Амбрик Л.П.

МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

У зв'язку з активною євроінтеграційною спрямованістю нашої держави останнім часом актуалізується значимість подальших досліджень митної політики України в контексті Угоди про асоціацію з ЄС. Питання митної

політики України досліджували вчені А. Дубініна, А. Крисоватий, А. Войцешук, О. Гребельник, П. Пашко, П. Дзюбенко, О. Білорус, Т. Ковальчук, Л. Деркач, В. Ващенко та ін.

Спільна митна політика Європейського Союзу спирається на митний союз, який полягає у ліквідації митних зборів та інших бар'єрів на шляху торговельних потоків між членами Союзу (кількісні обмеження, збори, що стягують на тій же основі, що й борг, тобто тільки від іноземних продуктів і т. д.), а також створення загальної тарифної та митної політики між державами-членами Союзу та третіми країнами [3].

Угода про асоціацію є особливою угодою, що знаменує собою початок підготовки відповідної країни до вступу в ЄС, хоча однозначного зобов'язання щодо цього не містить. Сторони визначили такі цілі та завдання Угоди про асоціацію: розширення політичних, правових та інституційних меж для відносин асоціації; створення належних умов для посилення економічної та торговельної співпраці, що сприяє поступовій інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС тощо.

Українські експортери мають ширший доступ до ринків ЄС (завдяки зниженню ввізного мита). З українського боку ввізні мита знижуватимуть поступово. Україні надали змогу адаптувати українських товаровиробників. Митні ставки знижуватимуть асиметрично, що найвигідніше для України. Перехідний період, який завершиться остаточною лібералізацією, для ЄС становитиме 7 років, а для України – 10 років; лібералізація тарифів з боку ЄС також відбуватиметься прискореними темпами, тоді як Україна лібералізує значну кількість своїх тарифів пізніше. Побоювання Росії щодо негативного впливу на взаємну торгівлю не має економічно обґрунтованого підґрунтя, оскільки в Угоді немає жодної статті, яка б стосувалась російсько-українських товарних потоків і впливу на них [1].

Негайні преференції передбачені також лише для 49,2 % експорту обробленої харчової продукції, тоді як ЄС надасть негайних преференцій 83,4 % українського експорту цих товарів. Окрім того, ЄС запропонував тарифні квоти Україні на товари, що становлять 15,9 % вартості українського експорту до ЄС (за референтний період). На 6,1 % експорту ЄС Україна запропонувала лише часткову лібералізацію [2].

Після семирічного перехідного періоду частка експорту ЄС, що отримає преференції для доступу до ринку України, зросте до 96 %. Автомобільний сектор (автомобілі), на який припадає 4 % експорту ЄС до України, матиме доволі тривалий десятирічний перехідний період; після цього застосовуватимуть додаткові запобіжні заходи ще протягом 5-ти років. Отже, порівняно з календарем скасування мит Євросоюзу, за яким 94,7 % тарифів лібералізують одразу, Україна отримає значні переваги. Згідно зі ст. 44 розділу 4, Україна має право застосовувати захисні заходи у формі вищої ставки ввізного мита до легкових автомобілів у разі, якщо кількість імпортованого до України товару значно збільшиться в абсолютних або відносних показниках національного виробництва. Максимальний рівень спеціального мита

становитиме 10 %. Винятком є перший рік після набуття угодою чинності, строк чинності положення – 15 років.

Водночас стандарти ЄС дещо вимогливіші та конкурентніші. Із 27 тис. чинних в Україні стандартів до європейських адаптовано майже 7,5 тис., тобто близько 25 %. Україна дотримується 44-х технічних регламентів, і всі вони побудовані на європейських стандартах. Українського виробника, який не зможе вийти на рівень економічних стандартів ЄС, держава повинна буде захищати, використовуючи певні інструменти тарифного та кількісного регулювання імпорту [3].

Отже, для нашої держави провадження ефективної митної політики України сприятиме: спрощенню доступу до ринку збуту українських товарів у ЄС; припливу іноземних інвестицій; поліпшенню економічного іміджу України у світі; швидкому реформуванню економіки; можливості знижувати свої імпортні ввізні мита терміном до 10 років; можливості прискорення модернізації українського машинобудування; можливості уникнення антидемпінгових мит; збільшенню експортного виторгу за машинопродукцію; можливості підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції шляхом адаптації до вимог ЄС.

Література:

1. Анакіна Т. Порівняльно-правова характеристика Угоди про асоціацію та Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом / Т. Анакіна // Вісник національної академії правових наук України. – 2013. – № 4 (75). – С. 123–131.

2. Митна справа: підруч. / [А.І. Крисоватий, С.Д. Герчаківський, О.Б. Дем'янюк]; за ред. А.І. Крисоватого. – Тернопіль : ВПЦ "Екон. думка ТНЕУ", 2014. – 540 с.

3. Живора Г. Угода про асоціацію з ЄС: економічні наслідки для України / Г. Живора // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2014. – № 8 (216). – С. 107–121.

Віталій Петрович

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент, Заклекта-Берестовенко О. С.

МИТНІ АСПЕКТИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ ПОЛЬЩА

Формування українсько-польських відносин нового типу стало можливим завдяки докорінним змінам у Європі наприкінці ХХ ст. Розпад Радянського Союзу, поява незалежної України, розпад комуністичної системи в Польщі, демократизація незалежних держав на початку 1990-х років, геополітичне розташування, територіальна близькість, традиційні економічні зв'язки та взаємний інтерес створили сприятливі передумови для того, щоб відносини між Україною та Польщею набули якісно нового виміру.